

Antalya
Opening van het Antonijnse Nymphaeum in Sagalassos

25-29 augustus 2010

TRANSPORT

Turkish Airlines vliegt met recente Boeing en Airbus toestellen, de afstand tussen de zetelrijen is behoorlijk en de snackmaaltijd wordt vergezeld van een (inbegrepen) Turks wijntje.

De actueel gekende vluchtgegevens zijn (in plaatselijke tijden):
Heenreis op woensdag 25 augustus
Zaventem 11u15 → 15u35 Istanbul 17u35 → 18u50 Antalya

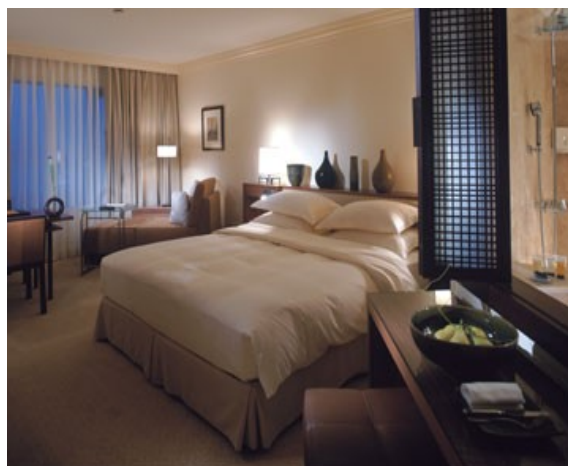
Terugreis op zondag 29 augustus
Antalya 11u30 → 12u50 Istanbul 14u05 → Zaventem 16u30

(tijdsverschil met België + 1 uur)

HOTEL SHERATON 5* in Antalya

Een heerlijke keuken, mooie kamers, een vriendelijke bediening en uitgebreide ontspanningsmogelijkheden: in de Sheraton Voyager Resort & Spa zal u zich de koning te rijk voelen. Het resort ligt in het bruisende hart van Antalya, bekend voor zijn mooie parken, unieke haven, panoramische uitzichten en historische sites. U wordt er bovendien verwend met een prachtig zicht op de turkooise Middellandse Zee, het bekende Konyaalti-strand of de bergen.

VOORSTEL BEZOEKENPROGRAMMA

De Turkse Riviera bevindt zich in het meest zuidelijke deel van de Turkse kuststrook. De streek is bijzonder vruchtbaar en combineert een paradijselijke omgeving met een mild klimaat. Het gebied wordt beschermd tegen koele winden door het Taurusgebergte. Het is tevens een ideaal vakantieoord voor wie houdt van pracht en praal van de natuur, een rijke geschiedenis en de typische Turkse gastvrijheid. Reeds in de oudheid was de Turkse Riviera een geliefde vakantiebestemming door het kristalheldere water en de romantische baaien met witte zand-en kiezelstranden.

Woensdag 25 augustus 2010: vertrek naar Antalya

09u30 afspraak aan de check-in balie van Turkish Airlines in de vertrekhal van de luchthaven in Zaventem; aanmelding voor lijnvlucht TK 1938

11u15 vertrek van het vliegtuig

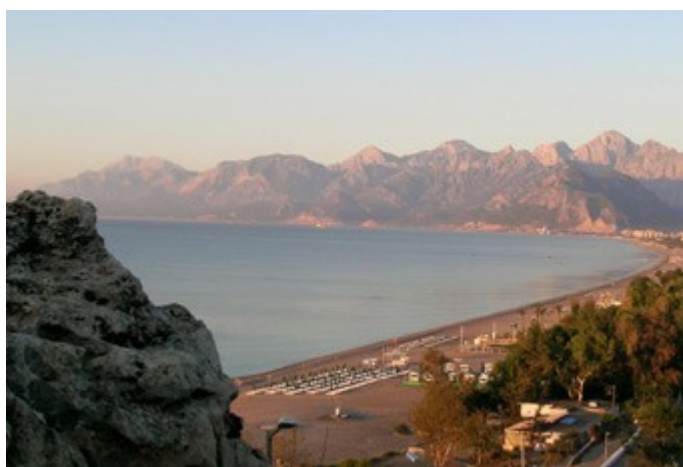
Tijdens de ongeveer 3u30 durende vlucht wordt een snackmaaltijd opgediend.

15u35 aankomst in Istanbul

17u35 vertrek van de aansluitingsvlucht TK 2420 naar Antalya

18u50 aankomst in Antalya.

In de aankomsthal van het luchthavengebouw wordt u onthaald door een plaatselijke gids; autocartransfer naar het Sheraton Voyager Resort & Spa in Antalya. Avondmaal in het hotel en overnachting.

Donderdag, 26 augustus 2010: Bezoek aan Arykanda en Limyra

Ontbijt in het hotel.

Bezoek aan Arykanda

9u00 Vertrek per autocar

Bezoek aan Arykanda (met Nederlandsprekende lokale gids)

Arykanda is een Lycische bergstad die gelegen is op ca. 150 km ten westen van Antalya, vlakbij het dorpje Aykırıçay (Arif). Sinds 1971 wordt de site opgegraven door een team van de Universiteit van Ankara (opgravingsdirecteur: C. Bayburtluoğlu).

Hoewel de meeste bouwwerken die vandaag nog te zien zijn, dateren tot de Hellenistische tot laat-antieke periode, gaat de geschiedenis van Arykanda al terug tot ca. 2000 v. C. In de 6de eeuw v. C. werd Arykanda veroverd door de Perzen, om in 333 v. C. te worden ingenomen door Alexander de Grote. Na diens dood viel de stad achtereenvolgens onder de heerschappij van Antigonos, Lysimachos, de Ptolemaeëen, de Seleuciden en Rhodos. Vanaf 168 v. C. behoorde ze - samen met andere Lycische steden - tot het Lycische Verbond om vanaf 43 n. C. onderdeel te worden van de Romeinse provincie *Lycia*.

Verschillende delen van het Hellenistisch-Romeinse stadscentrum werden al blootgelegd. Zo is in het noordwesten van de stad een commerciële *agora* met omliggende winkeltjes bewaard. Hier waren ondermeer ook het *bouleuterium* (senaatsgebouw) gelegen, evenals een tempel voor de Zonnegod, die vanaf de Hellenistische Periode een belangrijke rol speelde in de stad. In het noordoosten bevonden zich een stadion en een theater. Beide gebouwen werden samen met de staatsagora met politieke functie, die op een lager oostelijke terras werd uitgebouwd, voor het eerst gepland in de Laat-Hellenistische/Vroeg-Romeinse Periode. Op deze beneden-agora gaven een 2de eeuws *odeion* (overdekte zaal voor muziekvoorstellingen en voordrachten) en het *prytaneium* (zetel van de leiders van de stadsraad) uit. Op een nog lager terras werd een tempel gebouwd voor de Romeinse keizer Traianus. Daarnaast was de stad ook voorzien van verschillende badgebouwen, met het grote bad-*gymnasium*complex in het zuid-oosten als grootste voorbeeld van dit bouwtype. Dit bouwwerk grensde aan de oostelijke necropool met zijn rotsgraven, grafgebouwtjes en sarcofagen. Een tweede necropool bevond zich aan de westkant van de stad. Tenslotte werden er verspreid over de hele stad talrijke huizen en villa's aan het licht gebracht.

Uit de laat-antieke periode dateren een basilica en een necropoliskerk. Deze bouwwerken geven tevens aan hoe Arykanda bleef doorleven tot in de Byzantijnse Periode.

Arykanda - Theater

Middagmaal aan de Arykandos-rivier

Lunchpauze in een restaurant op de oevers van de Arykandos.

Richtprijs: 10 Euro (exclusief drank) voor een lichte maaltijd.

Bezoek aan Limyra

Limyra (Zemuri in het Lycisch) is gelegen aan de zuid-oost kust van Lycië ca. 130 km van Antalya. Terwijl de opgravingen van de antieke stad in 1969 werden begonnen door het Duitse Archeologische Instituut in Istanbul (opgravingsdirecteur: J. Borchhardt), zijn ze sinds 1984 in handen van Oostenrijkse archeologen (1984-2001: Universiteit van Wenen; sinds 2002: Oostenrijkse Academie met T. Marksteiner als opgravingsdirecteur).

Limyra beleefde een eerste bloeiperiode in de Laat-Klassieke Periode, toen de stad als residentie van de dynast Perikles, die de Lycische onafhankelijkheid verdedigde tegen de Perzen, zelfs een tijd de controle over de gehele regio van Lycië uitoefende. De typische rotsgraven die vanaf de 5de eeuw v. C. werden aangelegd, verschillende andere decoratief uitgewerkte Lycische grafmonumenten - met als bekendste voorbeeld het monument van Xntabura - evenals de vroeg-4de eeuwse stadsversterkingen getuigen van deze bloei. De latere geschiedenis van Limyra wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van de Ptolemaeën uit Egypte, voor wie een dynastiek monument (*Ptolemaion*) bewaard bleef. Een ander monument van historisch belang is de cenotaaf van Gaius Caesar, kleinzoon en adoptiefzoon van Augustus, die werd gebouwd ter nagedachtenis van diens voortijdige dood in Limyra. Een theater, een colonnadestraat, een poortgebouw en badcomplex illustreren de welvarende stadsontwikkeling van Limyra tijdens de Romeinse periode. Uit de Late Oudheid zijn verschillende bisschoppen uit de stad gekend, die onder het gezag van

de bisschop van Myra vielen. Bisschoppen uit Limyra komen tot in de 13de eeuw voor in de bisschopslijsten. Uit deze (Vroeg-)Christelijke periode dateren een kathedraal en andere Christelijke cultusgebouwen. Daarnaast zijn er ook versterkingsmuren uit de Byzantijnse Periode bewaard, die het stadsareaal in twee delen opsplijste.

Limyra - Grafmonument van Xntabura

18u00 Terugkeer naar het hotel.
Avondmaal en overnachting.

Vrijdag, 27 augustus 2010: Bezoek aan Kapıkaya en Adada

Ontbijt in het hotel.

Bezoek aan Kapıkaya

Kapıkaya ('Rots met de poort') is gelegen op een hoogte van ca. 1740m, 3km ten zuid-westen van het dorpje Güneyce (Isparta). De site dankt zijn naam aan de grote bergkloof waarin de antieke stad gelegen was. Mogelijk kan Kapıkaya geïdentificeerd worden met de Pisidische stad *Typalliotai*, die gekend is uit een inscriptie. In de Oudheid bood de stad, die de zuidelijke Vallei van de Kestros (huidige Aksu) domineerde, een strategisch zicht op de steden Sandalion, Adada, Kremna en Pednelissos. In het zuid-oostelijke gedeelte van de site zijn fragmenten van de Hellenistische stadsmuur in polygonaal muurverband bewaard. In het zuid-westen verraden *arcosolia* (rotsnissen voor begraving) en sarcofaagfragmenten uit de Keizertijd de ligging van de antieke necropool, die gedeeltelijk verweven was met de publieke bouwwerken van de stad. Het centrum van Kapıkaya werd gevormd door de *agora* waarop een marktgebouw uitgaf. Daarnaast is de openlucht-vergaderplaats die langs drie zijden voorzien was van staantreden, nog goed herkenbaar. Naast een aantal andere, voornamelijk Hellenistische bouwwerken, zijn ook een kerk en een kruisvormig *baptisterium* (doopkapel) bewaard, wat erop wijst dat de stad bewoond bleef tot in de laat-antieke periode.

Kapıkaya - Hellenistische politieke vergaderplaats met staantreden

Lunch aan het Meer van Eğridir

Lunchpauze in een restaurant op de oevers van dit idyllische bergmeer, één van de grootste en mooiste meren van Turkije.

Richtprijs: 15 Euro (exclusief drank) voor een lichte maaltijd.

Bezoek aan Adada

Adada is een niet opgegraven, maar heel goed bewaarde stad in Pisidië, gelegen op ca. 115 km ten noorden van Antalya. De stad wordt voor het eerst vermeld in een inscriptie uit de eerste helft van de 2de eeuw v. Chr. uit Termessos, waaruit blijkt dat beide steden een verdrag sloten tegen Selge, een andere belangrijke Pisidische stad. Bij de aanvang van de Romeinse overheersing van Klein-Azië vanaf 133 v.Chr. wist Adada - zoals vele Pisidische steden - onafhankelijk te blijven en vanaf de 1ste eeuw v. Chr. ontwikkelde de stad een eigen muntslag. Adada lag op de route van de eerste zendingsreis van Paulus in Klein-Azië, die via Perge naar Pisidisch Antiochië leidde. Vanaf de 4de eeuw werd de stad een belangrijk bisschopscentrum onder het gezag van de bisschop van Pisidisch Antiochië. De stad bleef zeker betekenisvol tot de 9de eeuw, aangezien Byzantijnse bisdomlijsten getuigen dat Adada in 787 n. C. nog een vertegenwoordiger afvaardigde naar het Tweede Religieuze Concilie van Nikaia. De uitzonderlijke goed bewaarde monumentale resten uit de Laat-Hellenistische, Romeinse en Vroeg-Byzantijnse periode omvatten onder meer een Hellenistisch marktgebouw en een openlucht-vergaderplaats, verschillende tempels voor Traianus, de keizercultus en voor de keizercultus samen met Zeus-Sarapis, en een Vroeg-Christelijke basilica. Vanuit de agora leidt een trap naar de hogergelegen Akropolis.

Adada - Tempel voor Traianus

Zaterdag, 28 augustus 2010: Bezoek aan het Museum van Burdur en Sagalassos met Officiële Opening van het Antonijnse Nymphaeum

Ontbijt in het hotel.

Bezoek aan het Museum van Burdur

Het Museum van Burdur herbergt vondsten afkomstig van antieke sites uit de hele Burdur-regio. Ook heel wat objecten uit Sagalassos zijn ondergebracht in dit museum. Het museum, dat gebouwd is rond de Ottomaanse Pirkulzade-bibliotheek uit 1823, werd in 2006 gerenoveerd en uitgebreid om de talrijke sculpturen uit Sagalassos te kunnen tentoonstellen. Naast de ruime tentoonstellingszalen omvat het ook een tuin met sculpturen en een museumshop. In 2008 was het Museum van Burdur genomineerd voor de 'European Museum of the Year Award'.

Museum van Burdur - Friezen met dansende meisjes van het NW Heroön in Sagalassos

Bezoek aan Sagalassos met Officiële Opening van het Antonijnse Nymphaeum

Sagalassos bevindt zich ca. 110 km ten noorden van Antalya, vlakbij het stadje Ağlasun (Burdur). De antieke stad is gelegen op een zuidelijk georiënteerde berghelling (1450 tot 1600 m. boven de zeespiegel). Het eerste grondige veldonderzoek werd er uitgevoerd door K. Lanckoronski in 1884 en 1885. Pas een honderdtal jaar later werd de systematische studie van Sagalassos vervolgd binnen het kader van het Britse *Pisidia Survey Project*. Na een eerste noodopgraving in 1989, startten in 1990 grootschalige opgravingen en werden de stad en haar territorium het onderwerp van een grootschalig interdisciplinair onderzoeksproject van de K.U.Leuven (*Sagalassos Archaeological Research Project* - directeur: M. Waelkens).

In de 4de eeuw v. C. bestond er een bewoningskern in Sagalassos, dat zich ontwikkelde tot een 'gehelleniseerd' centrum en veroverd werd door Alexander de Grote. Na diens dood kwam Sagalassos achtereenvolgens in de handen van verschillende heersende dynastieën uit verschillende delen van Anatolië.

Vanaf de 3de eeuw v. C. werden de voornaamste publieke gebouwen van Sagalassos gebouwd rond een centraal stadsplein in de bovenstad. De residentiële zone van Hellenistisch Sagalassos lag ten zuiden en ten westen van het publieke stadsdeel en het stadscentrum werd omsloten door een versterkingsmuur (ca. 12,80 ha).

Nadat Pisidië in 129 v. C. onderdeel geworden was van de Romeinse provincie *Asia*, kende de regio een korte periode van welvaart. In deze tijd kreeg Sagalassos een *bouleuterium* (senaatsgebouw). Onder de regering van Amyntas, de vazal-koning van Galatië (39-25 v. C.), begon Sagalassos, dat sinds het midden van de 2de eeuw v. C. een productiecentrum van aardewerk was geworden, de regionale markt te veroveren. De stad breidde zich nu uit tot buiten haar Hellenistische muren, zoals blijkt uit de Dorische fontein en de nieuwe residentiële wijken op de oostelijke hellingen. Ook de Dorische tempel ten noord-westen van de Boven-Agora gaat terug tot diezelfde periode.

Vanaf haar incorporatie in de Romeinse provincie *Galatia* (25 v. C.) gaven de *Pax Romana*, de stichting van Romeinse kolonies en de aanleg van de *Via Sebaste* doorheen het stadsterritorium de stad grote bloeimogelijkheden. De economie was voornamelijk gebaseerd op rijke graan- en olijfbopbrengsten van het territorium en op de industriële tafelwaarproductie, die tot in de 7de eeuw n. C. zou blijven doorlopen.

In de loop van de eerste drie eeuwen van de Romeinse keizertijd breidde de stad zich verder uit tot ca. 31.5 ha. In de Vroege Keizertijd werd de Boven-Agora heraangelegd en voorzien van eremonumenten voor de lokale adel (vb. NW Heroön) en de keizerlijke familie. Daarnaast werd in de 1ste eeuw n. C. de Beneden-Agora aangelegd, en ten westen hiervan een tempel voor Apollo Klaros.

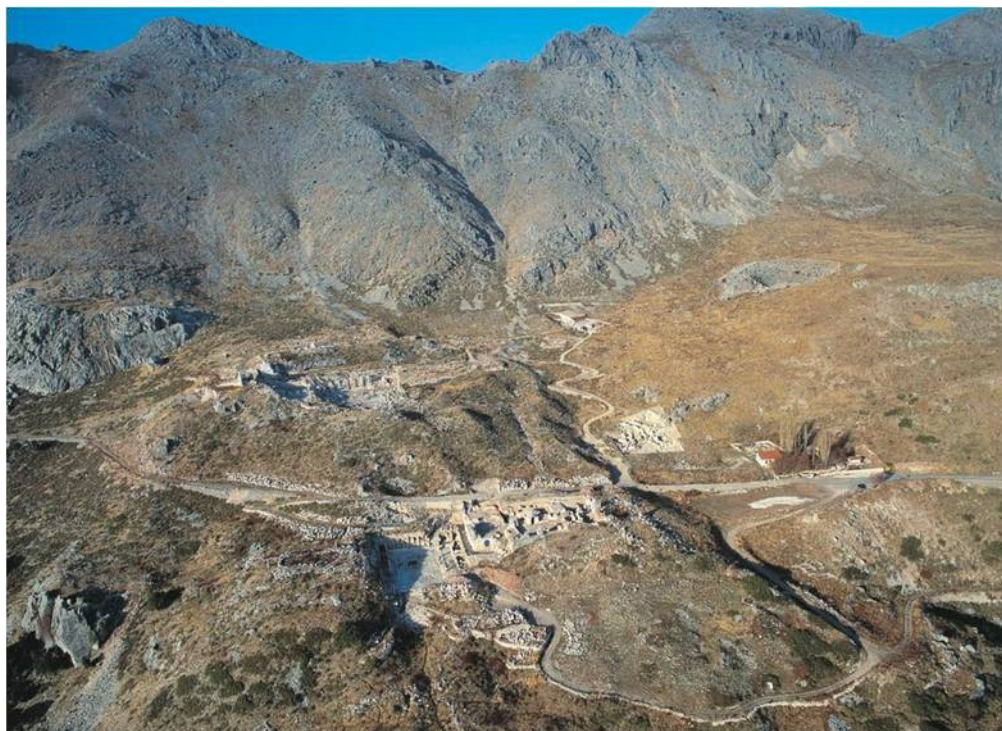
Sagalassos - Zicht op de Boven-Agora vanuit het oosten

Tijdens de regering van keizer Hadrianus (117-138 n. C.) startte een periode van grote bouwactiviteit en welvaart, die verder liep tot het begin van de 3de eeuw. Uit deze bloeitijd dateren de Neon-Bibliotheek (120-130 n. C.), een groot publiek badgebouw (165 n. C.) waarin grote standbeelden van Hadrianus, Antoninus Pius en

Marcus Aurelius en hun respectievelijke echtgenotes werden opgesteld, en een tempel voor de vergoddelijkte Hadrianus en Antoninus Pius.

Daarnaast werd de stad ook voorzien van een *Odeion* (afgewerkt ca. 180-210 n. C.), verscheidene *nymphaea*, waaronder het Antonijnse Nymphaea op de Boven-Agora (ca. 160-180 n. C.), een *macellum* (voedselmarkt - 180-191 n.C.) en een theater voor ca. 9000 toeschouwers (afgewerkt ca. 180-210 n. C.).

Onder de *Severi* was het hoogtepunt van bouwactiviteiten echter voorbij. In de 4de eeuw n. C. werden enkel uitgebreide herstellingen uitgevoerd aan verschillende gebouwen.

Sagalassos - Zicht op de antieke stad vanuit het zuiden

Vanaf de late 4de-vroege 5de eeuw n. Chr. traden de eerste tekenen van verval in in de nu Christelijke stad, werden toenemende spanningen tussen Christenen en heidenen zichtbaar en werden de eerste kerken gebouwd (vb. *Bouleuterium*-kerk).

Naast de toenemende macht van de kerk kende de Late Oudheid ook het ontstaan van een kleine maar zeer machtige lokale elite. Leden van deze bovenklasse investeerden in rijke 'paleis'- residenties (vb. de late 4de-vroege 5de eeuwse *Stadsvilla*).

Rond 400 n. C. werd ten gevolge van externe dreigingen een nieuwe stadsmuur gebouwd, die grotendeels de contouren van de vroegere Hellenistische fortificatie volgde. Ca. 500 n. C. werd Sagalassos getroffen door een hevige aardbeving, die gevolgd werd door een 'monumentale' restauratiefase. Hierop volgde een fase van private ingebruikname van publieke ruimten zoals straten en portieken. Na het

midden van de 6de eeuw n. C. werd de levensstijl in de stad voortdurend minder luxueus en kreeg de stad een ruraal karakter.

In ca. 590 n. C. verwoestte een aardbeving de stad vrijwel volledig. Desondanks werden ook nadien, tussen de 7de en 13de eeuw nog verschillende stadsdelen bewoond. Vanaf de komst van de Selçuken (14de eeuw) verschoof de occupatie definitief naar het nabijgelegen Ağlasun.

Omstreeks 18u30 terugkeer naar het hotel.
Avondmaal en overnachting.

Zondag 29 augustus: Antalya - Brussel

Ontbijt.

9u30 autocartransfer naar de (nabijgelegen) luchthaven van Antalya
Check in voor de lijnvlucht TK 2413 naar Istanbul

11u30 vertrek van het vliegtuig

12u50 aankomst in Istanbul

14u05 vertrek van de aansluitingsvlucht TK 1939 naar Brussel

Tijdens de ongeveer 3u30 durende vlucht wordt een snackmaaltijd opgediend.

16u30 aankomst in Brussel (Zaventem).

TARIEF EN OPMERKINGEN

Prijs per persoon bij minstens 30 reizigers:

In een tweepersoonskamer: 995 EUR

In een eenpersoonskamer: 1125 EUR

Inbegrepen

- lijnvlucht Brussel –Istanbul - Antalya – en terug
- de actueel gekende luchthaventaksen (140euro)
- 4 overnachtingen in 5* luxe hotel Sheraton op basis van halfpension
- (ontbijt en avondmaal)
- onthaal en luchthaventransfers in Antalya
- de 3 vermelde bezoeken o.l.v. een Nederlandssprekende gids
- het vervoer per luxe autocar tijdens die bezoeken
- de inkomgelden verbonden aan die bezoeken
- exclusieve rondleiding door prof. Marc Waelkens tijdens het Sagalassos bezoek
- lokale begeleiding (Nederlands) tijdens de autocartransfers
- een flesje water per dag in de autocar
- BTW, taksen en bijdrage Garantiefonds Reizen
- fooi chauffeur en gids

Niet inbegrepen

- de middagmalen
- dranken
- persoonlijke uitgaven
- annulerings- en bijstandsverzekering (4%)

Reserveren voor 15 juni bij:

OMNIA, Diestsevest 2, 3000 Leuven

Telefoon: 016/24.38.35

Bij voorkeur per e-mail op volgende adressen

gaelle.bourgault@omnia.be

michel.kunnen@omnia.be

NOTA

▪ Visum:

Voor Turkije volstaat de (geldige) Belgische identiteitskaart, maar ter plaatse moet een toeristenvisum worden aangekocht t.w.v. 15 EUR (onder voorbehoud van wijzigingen door de Turkse autoriteiten).

Diestsevest 2, 3000 Leuven
Telefoon: 016/24.38.35 - Fax: 016/ 24.38.02
E-mail: gaelle.bourgault@omnia.be - michel.kunnen@omnia.be